

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN  
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG  
„DAS VATERLAND”ВОРГАН БЕЛАРУСКАИ НАЦЫЯНАЛЬНА-  
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКИ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BAČKA ŠČYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Wladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačka Ščyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schlossfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14  
 Ц а и а: Нямеччына: на год — 14, — м.; 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;  
 ЗИА і Канада: на год — 8, — д.; 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-  
 мар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.,  
 Бэльгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;  
 20 фр. Аргентына: 80 пз.; 45 пз.; 25 пз.; 2 пз. Перасылка л.: піцкай пош-  
 тай кантакт падвойна. Падвойныя нумары каштоўны падвойна. Падзвін-  
 чныя нумары газеты разам з «Каласкамі» ўважаюцца за падвойныя.

Банковая конто: Zeitung „Bačka Ščyna“,  
 Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, Mü.chen.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER  
“THE FATHERLAND”

№ 41 (477)

Нядзеля, 8 лістапада 1959 г.

ГОД ВЫДАННЯ 13

## Новыя павевы ў бальшавіцкай пропагандзе

На апошній сесіі Вярхоўнага Савету СССР Хрушчоў выступіў з падпісом прамовай, якая ціяпер шырака парознаму кампенсаціі ў праце й рэдыве бальшыні заходніх краінаў. Гэтая прамова зымішчай ў сабе некаторых цікавых нотакі, якія даюць мягчымацьць прасачыць кірунок ціпершай бальшавіцкай унутранай і, у першую чаргу, вонкавай палітыкі. На нашу думку заходнім кампенсаторам не заўсёды ўдавалася дайсці да корня справы і з награвужданыя агульных фразаў выслушыць запрадыны сэнс і мэту новых павеву ў бальшавіцкай пропагандзе. Між іншым, выкryльце прыгынну гэтых «новых павеву» на вымагае нейкіх асабліва складаных аналізаў. То, што Хрушчоў хоча дасягнуць свайога новай пропагандовай кампаніі за «пастабленыя міжнароднага напружання» ён даволі выразна выказаў у першай частцы прыгаданай прамовы. Ён — супраць палітыкі «умешванія ў чужкія справы» і — за «мірнае суіснаванне». Пад «умешваніне» ён падводзіць палітыку падтрымоўвання ідэяў вызваленія народу ад кампенсітарскага панавання, якое мае шмат прыхільнікаў у Задзіночаных Штатах і некаторых іншых краінах. Хрушчоў выводзіць, што гэтая палітыка неразрывна звязаная з ужыццем сілы, гонкай узбраеніння і, у канчальнім выніку, можа скончыцца толькі вайной з усімі ейнымі страшнімі вынікамі. Ён заглядзе, што «мірнае народы вызваліся ад капіталістычнай эксплюатаціі, ніколі яшчэ на выказаў жаданія, хаб яго вызывалі ад завадаў і хвабрыкі» і гэтак далей.

Гэтая фраза прызначаная хіба толькі для ўнутранага карыстаньня. Якраз гэтым днём ўвесі некамуністычны сьевет адзначае ўгодкі, калі «вызвалены» савецкім войскам вугорскі народ падняўся супраць гэтых «вызвалінікаў» і прынесенай імі камуністычнай тыраніі — за сваю нацыянальную свободу! І гэта значыць, што Захад, маўляў, што раз больш пераконваецца, што сымпатызаваць вызвалінікам ідэям сярод падкамуністычных народу і маральна падтрымаваць гэтых ідэяў няма сэнсу, бо ю апошнюю спробу вызваліцца з рагея-бальшавіцкай імперыі — вугорскае паўстаньне — Хрушчоў змог здуніць, утапіўшы ў моры крыві. Аднак Хрушчоў не адважыўся выказаць свайго перакананія ў поўную і канчатко-вую перамогу на гэтам адрэзку.

Тут-же ён заглядзе, што «адгалоскі старога там-сям яшчэ чуваць. Узяць, напрыклад, — гаварыў ён, — сумнай памяці пастанову амэрыканскага Кангрэсу правесці гэтак званы «Тыдзень панівленых камунізмам народу» і ўзносіць малітвы аб іхнім вызваленіні».

Варта адзначыць, што тут Хрушчоў лішні раз съведам выкryўляе палажынне ў сваю карысьць. Яму добра ведама, што амэрыканскі Кангрэс — гэта не «адгалосак» і не «там-сям», а найбольш скандансаваная воля ўсяго амэрыканскага народу. Называючы дэкларацыю Кангрэсу «сумнай памяці», Хрушчоў, відавочна, песьціці надзею, што памяць ягона падарожжа да Задзіночаных Штатах і ягоных апошніх «мірлівіх» дэкламаціяў, гэтая дэкларацыя будзе пахавана ў забытасці амэрыканскімі грамадствам, а лёс панівленых бальшавізмам народу стане абякавым для Захаду. А гэтым самым Хрушчоў атрыма-  
бы мягчымацьць стаць у становішчы не-

аспрочнага валадара падпрадкавых яму дзіночаных Штатах, калі паяўляліся галасы аб двух вялікіх народах сьвету — расейскім і амэрыканскім. А ў прыгяданым выступленні на сесіі Вярхоўнага Савету, Хрушчоў, ахвяроўваючы прастыкам на толькі французскіх камуністах..., гаварыў не аб «вызвольнай вайне» альжырскага народу, а толькі аб «вайне». Пры гэтым ён вельмі спачувальна адгукнуўся на імкненіі Французу захаваць «вельі» Францыі й французскага сілія» за ту, на якой ён стаіць ціпер. Польскій ў вугорскі падзея паказалі, што на падтымку насельніцтва сатэлітных краінаў Хрушчоў пакінуўся адзінства прамысловых краін, якія выявіліся, напрыклад, пры прынайцца насељніцтвам Варшавы яго і Ніксаны. Зразумела, такая стыхіяна адкрытая домінанція сымпатыяў насељніцтва да Захаду не магла-б адбыцца ў кожнай іншай камуністичнай краіне, як гэта было ў Польшчы, дзе, як ведама, існуе адносная свобода. Аднак і ў самым Савецкім Саюзе Хрушчоў на чецеца гаспадаром пала-жыння. Факты паказваюць, што з усіх сілай, якія супраціўляюць і супраціўлююцца бальшавіцкай систэме, найбольш жывучым і непераможнымі выявіліся сілы нацыянальнага супраціву нерасейскіх народоў.

Апошнім часам крамлёўскія валадары відаюць зразумелі, што іх паяўляюцца пропаганда за нацыянальную свободу ѹ незалежнасць каляніяльных народоў Захаду павярнулася супраць іх са-мых. Нерасейскія народы СССР лёгка адушкуючыя кричачную аналігію паміж іхнімі сянянішнімі пала-жынім і пала-жынім залежнікімі народоў Захаду, якую так яскрава рас-пісвае бальшавіцкая пропаганда. Нара-станыне небясьпечных для рэжыму на-цыянальных фэрмэнтаў унутры СССР змушае партыю, апрача ўжывання кля-сычных бальшавіцкіх мэтадаў здуш-вання нацыянальных рухаў, шукаць выхаду ѹ вельмі сваесаблівых прыёмах вонкавай палітыкі. Гэта можа быт-и ад-чуць у часе падарожжа Хрушчова па За-

«Памажце Вугоршчыне! Памажце ву-  
горскому народу! Помажце нам, пама-  
жце!..»

«Савецкія жаўнеры, сябры!

Мы на хочам зноў фашысцкага рэжы-  
му. Мы хочам міру. Мы хочам свабоды.  
Між нашым вугорскім народам і савец-  
кім народам няма нікіх супірочнас-  
цяў. Мы хочам для нашага народу таго,  
чаго і вы — свабоды і незалежнасці!..»

Гэтыя, поўныя роспачы, звароты ў за-  
кілі вугорскіх змагароў чуў усіх сьевет-  
раніцой чацвертага лістапада 1956-га  
году.

Але ўжо па пайдні вугорская свабод-  
нае радыё змоўкla. Дарэмна мільёны людзей настаўляюць свае апараты на вугорскіх хвалі — яны змоўkli. Змоўkli трагічным, злавесным маўчаньнем. А гэта маўчаньне крічэла, гэтае маўчанье абвішчала съвету, што голас герайчнага, вольналюблівага вугорскага народу зду-  
шаны брутальнай сілай 20-ці савецкіх дывізіяў — танкамі, гарматамі, самалётамі...

Вугоршчына канала, абліваючыся крыві, пад вусенім савецкіх танкаў, але не здавалася. Супраць 20-ці савецкіх дывізіяў, 5-ці тысяч танкаў, супраць гар-  
матаў і самалётаў выступаў амаль без-  
баронны вугорскі народ — студэнты, ра-  
ботнікі, жанчыны, падлеткі.

Лістападаўшыя галасы аб двух вялікіх народах сьвету — расейскім і амэрыканскім. А ў прыгяданым выступленні на сесіі Вярхоўнага Савету, Хрушчоў, ахвяроўваючы прастыкам на толькі французскіх камуністах..., гаварыў не аб «вызвольнай вайне» альжырскага народу, а толькі аб «вайне». Пры гэтым ён вельмі спачувальна адгукнуўся на імкненіі Французу захаваць «вельі» Францыі й французскага сілія» за ту, на якой ён стаіць ціпер. Польскій ў вугорскі падзея паказалі, што на падтымку насельніцтва сатэлітных краінаў Хрушчоў пакінуўся адзінства прамысловых краін, якія выявіліся, напрыклад, прынайцца насељніцтвам Варшавы яго і Ніксаны. Зразумела, такая стыхіяна адкрытая домінанція сымпатыяў насељніцтва да Захаду не магла-б адбыцца ў кожнай іншай камуністичнай краіне, як гэта было ў Польшчы, дзе, як ведама, існуе адносная свобода. Аднак і ў самым Савецкім Саюзе Хрушчоў на чецеца гаспадаром пала-жыння. Факты паказваюць, што з усіх сілай, якія супраціўляюць і супраціўлююцца бальшавіцкай систэме, найбольш жывучым і непераможнымі выявіліся сілы нацыянальнага супраціву нерасейскіх народоў.

У сувязі з гэтым паспэце абронтаўша-  
нае пытанье: ішо яна думае Хрушчоў пав-  
ступова знаёміць і асвойваць сусъвет-  
ную грамадзянску з думкай, што права на сваё ѿсябяковое развіціе і на кі-  
раўніцтва іншымі народамі ды цэльм  
съветам маюць народы «вялікія», «пра-  
грэсіўныя» і з «ясным розумам? Ці ішо  
думае ён прапанаваць некаторым вялі-  
кім «капіталістычным» краінам часова,  
зразумела, (за разалоці) удзельніца  
у гэтым кіраванні, ды ўпікаваць сяя-  
мёв год, ён пацьвердзіцэ становішча амэрыканскага народу, вы-  
казанае Прэзыдэнтам Айзэнгаўром у сваёй перадвыбарчай кампаніі ў 1952 годзе: «Мірнае вызваленіе было, ёсьць, і пакуль яи будзе заслугоўвае на першаднучай агульнай гісторыі гэтага прак-  
тыка знаходзіцца сабе толькі аднаго ад-  
паведніка — Нямеччыну часоў Гітлера

з галасам ягонай расавай тэорыяй.

У сувязі з гэтым паспэце абронтаўша-  
нае пытанье: ішо яна думае Хрушчоў пав-  
ступова знаёміць і асвойваць сусъвет-  
ную грамадзянску з думкай, што права на сваё ѿсябяковое развіціе і на кі-  
раўніцтва іншымі народамі ды цэльм  
съветам маюць народы «вялікія», «пра-  
грэсіўныя» і з «ясным розумам? Ці ішо  
думае ён прапанаваць некаторым вялі-  
кім «капіталістычным» краінам часова,  
зразумела, (за разалоці) удзельніца  
у гэтым кіраванні, ды ўпікаваць сяя-  
мёв год, ён пацьвердзіцэ становішча амэрыканскага народу, вы-  
казанае Прэзыдэнтам Айзэнгаўром у сваёй перадвыбарчай кампаніі ў 1952 годзе: «Мірнае вызваленіе было, ёсьць, і пакуль яи будзе заслугоўвае на першаднучай агульнай гісторыі гэтага прак-  
тыка знаходзіцца сабе толькі аднаго ад-  
паведніка — Нямеччыну часоў Гітлера

з галасам ягонай расавай тэорыяй.

У сувязі з гэтым паспэце абронтаўша-  
нае пытанье: ішо яна думае Хрушчоў пав-  
ступова знаёміць і асвойваць сусъвет-  
ную грамадзянску з думкай, што права на сваё ѿсябяковое развіціе і на кі-  
раўніцтва іншымі народамі ды цэльм  
съветам маюць народы «вялікія», «пра-  
грэсіўныя» і з «ясным розумам? Ці ішо  
думае ён прапанаваць некаторым вялі-  
кім «капіталістычным» краінам часова,  
зразумела, (за разалоці) удзельніца  
у гэтым кіраванні, ды ўпікаваць сяя-  
мёв год, ён пацьвердзіцэ становішча амэрыканскага народу, вы-  
казанае Прэзыдэнтам Айзэнгаўром у сваёй перадвыбарчай кампаніі ў 1952 годзе: «Мірнае вызваленіе было, ёсьць, і пакуль яи будзе заслугоўвае на першаднучай агульнай гісторыі гэтага прак-  
тыка знаходзіцца сабе толькі аднаго ад-  
паведніка — Нямеччыну часоў Гітлера

з галасам ягонай расавай тэорыяй...

У сувязі з гэтым паспэце абронтаўша-  
нае пытанье: ішо яна думае Хрушчоў пав-  
ступова знаёміць і асвойваць сусъвет-  
ную грамадзянску з думкай, што права на сваё ѿсябяковое развіціе і на кі-  
раўніцтва іншымі народамі ды цэльм  
съветам маюць народы «вялікія», «пра-  
грэсіўныя» і з «ясным розумам? Ці ішо  
думае ён прапанаваць некаторым вялі-  
кім «капіталістычным» краінам часова,  
зразумела, (за разалоці) удзельніца  
у гэтым кіраванні, ды ўпікаваць сяя-  
мёв год, ён пацьвердзіцэ становішча амэрыканскага народу, вы-  
казанае Прэзыдэнтам Айзэнгаўром у сваёй перадвыбарчай кампаніі ў 1952 годзе: «Мірнае вызваленіе было, ёсьць, і пакуль я

# „Тыдзень паняволеных народаў“...

(Заканчэнне з 1-ай бачыны)

што Беларусы ніколі не даведаліся за-  
праўднага зъместу Рэзальцы Амеры-  
канскага Кантрэсу, бо ані Радыё «Свабо-  
да», ані савецкая прэса ўрады поў-  
насці яе не падалі да ведама.

Тут насоўаецца пытаныне, чаму Ра-  
дыё «Свабода» і Амерыканскі Камітэт  
Вызваленія, які фінансуе Радыё «Сва-  
бода», былі адноўкаўцаў заікаўленія з  
Хрущовам у тым, каб падсавецкім лю-  
дзі не даведаліся праўды, што гаварыла  
Рэзальцы Амерыканскага Кантрэсу, і  
што азначала Праклямашыя Прэзыдэнта,  
які быў абвешчаны «Тыдзень паняво-  
леных народаў»? Чаму Беларуская Рэ-  
дакцыя Радыё «Свабода» фактычна ні-  
чога не перадала? На гэтае пытаныне  
німа каму ў сучасны момант даць адказу,  
і яго можа ня быць, калі ніхто ня  
будзе яго дамагацца.

Беларуская Рэдакцыя Радыё «Свабо-  
да» (раней яно звалася «Вызваленіем»)  
была створаная ў выніку дамоўленасці  
аб практичным супрацоўніцтве Рады Бе-  
ларускай Народнай Рэспублікі з Амеры-  
канскім Камітэтам Вызваленія на Баль-  
шавіцце. Амерыканскі Камітэт фінансуе  
радыяперадачы й аплачвае працоўнікаў  
рады, у тым ліку й працоўнікоў Бела-  
ruskай Рэдакцыі, якія там працуяць з  
рэкамандаций Рады БНР. Паводле да-  
моўленасці, нацыянальныя рэдакцыі  
маюць «пэўную» свабоду ў дзеяньні, у  
тym ліку ёй беларускай — гэта значыць у  
падрыхтоўкі перадачы. Рамкі-ж гэ-  
тай «пэўной» свабоды, як цвердзіць  
Амерыканскі Камітэт ў Нью-Ёрку, не  
перашкаджалі Беларускай Рэдакцыі  
перадаць раней Праклямашыю Прэзы-  
дэнта (а Рэалізацыю Кантрэсу? — Рэд.),  
што зрабілі іншыя сэкцыі, прыкладам  
расейская, — і шмат больш камінтароў,  
артыкулай і падобных матар'ялаў у су-  
вязі з «Тыднем паняволеных народаў».

У Беларускай Рэдакцыі Радыё «Свабо-  
да» — гэта не адзіны паасобы выпадак,  
а наагул трэба азначаць суцэльнou  
ніжку яксьць перадачы, што часамі  
цэлая праграма ня вартая паперы,  
на якой яна напісаная. Гэта заўва-  
жаецца да даўжэшага часу. Цяпераш-  
ня лінія Беларускай Рэдакцыі ў пера-  
дачах — больш, чымся афіцыйная, не-  
прадрашнічная Амерыканскага Камітэту.  
Нам ведама, што там працуяць навет  
радыя БНР, якія маглі-б справу білін-  
саваць, каб яны прысьвяцілі крыху  
больш уваті сваёй працы. Нажаль, іхнае  
закіпульленыя абліжваюцца адбыцьцем  
урадавых гадзін ў ды атрыманьнем гро-  
шай. Інакш нельга зразумець, бо яны  
ня былі здолныя напісана навет аднаго  
камінтара з гэледзічча беларускага, а  
«Тыднем паняволеных народаў», а пера-  
клалі армянскі...

І тут я хацеў-бы зьвярнуць увагу кі-  
раунічных воргану Рады БНР на ненар-  
мальны стан у Беларускай Рэдакцыі Ра-  
дыё «Свабода» ды рэкамандаваць дзеін-  
хутка й рашуча, гэта значыць зараз-жа-  
запратараваць Амерыканскому Камітэту  
правесці адпаведныя зъмены ў Рэдак-

цы і папоўніць яе новымі, съвежымі сі-  
ламі.

Бесспрочна, тут якесе адказнасць на  
толькі Беларускую Рэдакцыю, якая ў гэ-  
тым вышыні адказнасць толькі за сакасама  
і колькіштъ перадачаў, але таксама і  
у першую чаргу, Амерыканскі Камітэт  
Вызваленія. Затое-ж, што Рэзальцы  
Амерыканскага Кантрэсу была заблака-  
вана, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо пера-  
дачы яе ня было ў ягонім інтарсе, ні  
праўдзівай — на было ў інтарсе вяліка-  
дзяржаўніцкай расейскай палітыкі, якую  
Амерыканскі Камітэт Вызваленія, затры-  
маваў, чесе адказнасць толькі Амеры-  
канскі Камітэт Вызваленія, бо



## Зь беларускага жыцьця

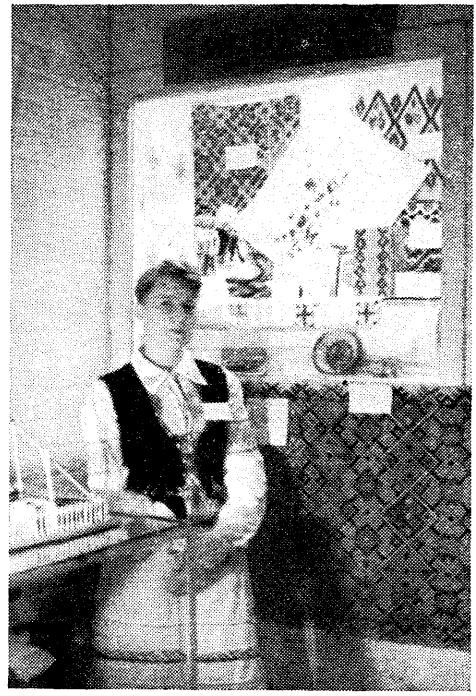
### Наш удзел у Інтэрнацыянальным Дні ў Лёс Анджэлес

У жыцьці нацыянальных групай Лёс па зрабіла большае ўражанье, чымся групы, што выступалі раней. На пачатку праграмы беларускі канфэрэнс пайнацыйнальных груп з дапамогай масавога Інтарнацыянальнага Інстытуту адзначаюць гэтак званы Інтарнацыянальны Дзень. У залах гэтага Інстытуту нацыянальных групай ладзіць тады выстайлі народнага мастацтва, даюць канцэртныя нумары й прадаюць нацыянальна-характэрную ежу. Звычайна, Інтарнацыянальны Дзень трывала два дні — съботу й недзеля. Сёлета ён выпаў на 10 і 11 кастрычніка. Каля шасьці тысяч асобай наведвае выстайлі на канцэртную праграму.

Сёлета 34 нацыянальныя групы, у тым ліку й Беларусы, прынялі ўдзел у Інтарнацыянальным Дні. Беларуская група прыняла ўдзел у народнай выстайлі (побач з 15 іншымі нацыянальнасцямі).

Беларуская выстайлі, якая складала-ся пераважна з народных вышывак, удалася вельмі добра, нат лепш, чымся некаторыя Беларусы думалі. Аб гэтым съветчыла прызнанье кіраўніцтва Інстытуту, уражаны шматлікіх наведвальнікаў ды ўсіх Беларусаў. Выгаднае месца ды сваесаблівасць некаторых экспанатаў, як, прыкладам, мадэль беларускага хаты (выкананы сп. В. Клюкам), спрычынілася да папулярнасці выстайлі партрэта Янкі Купала, сцяг і Пагоня падчырквалі нацыянальны характар. Стала прысунутыя пры выстайлі, апранутыя ў нацыянальную вопратку, беларускага прадстаўнікі ахвотна інфармавалі зацікаўленых аб краіне й беларускім народзе, у чым нямала памагала ім карта Беларус, зъмешчаная ў цэнтры выстайлі.

Беларуская мастацкая частка склада-лася з чатырох песняў («Васічёк», «Ох, ці на ох», «Дзе разділіася й «Вяс-на») і танцу «Лівоніка». Выканавцамі былі сп.-ня Марыя Мяленецьва, сп. Алімпія Мяленець, сп.-ня Нона Мяленецьва й сп. Коста Гопфер. Таму што на ўсіх публіках магла памісьціца ў аўдыторыі, праграма была пазней падтвярдзана пад адкрытым небам. У вабодовых выпадках беларускі выступ быў узнагороджаны бурнімі вонескімі, а з бо-ку чуліся заўгаті, што беларуская гру-



Сп.-ня К. Вініцкая на фоне фрагмэнту выстайлі

### ПРАЦА АНТ. АДАМОВІЧА ПРЫГАД-БАЕЦЦА ў АМЭРЫКАНСКІМ КАНГРЭСЕ

Кангрэсмен Томас Б. Куртыс із штату Місуры 15 ліпеня 1959 г. выступіў на Палаце Рэпрэзентантав (Ніжэйшая Палата) з матер'ямі пра антыкамуnistичную дэйнасць Амэрыканскага Камітэту Вызваленія. Гаворачы пра выданын АКВ сп. Т. Куртыс адзначыў таксама працу беларускага дасьледніка праф. Антона Адамовіча «Супраць саветызациі ў беларускай літаратуре», што была выдацьнена ў Нью-Ёрку ў 1957 г. амэрыканскім выдавецтвам Скэркроў Прэс.

### УВАГА, БАЦЬКІ, УВАГА!

Прышла восень, збліжаецца зіма. Не марніце часу. Вучэце сваіх дзяцей **беларускую мову і пісьменнасць** дома, калі ў Вас няма Беларускай Шкoлы, або Вам немагчыма пасылаць дзяцей.

З'яўляйтесь па патрэбныя кніжкі на піктады з адпрымкай адпрымкай. Высылаеца лімпантар і чытанка з прыгожымі апавяданнямі, вершамі, песнямі ды практыкаваннямі. У падрэхтоўцы:

Падручнік да гісторыі Беларусі. Выпісы з беларускай літаратуры. Беларуская граматика. Школьны дэкламатор.

Адрэс: В. Пануцэвіч, 2042 W. St. Paul Ave., Chicago 47, Ill. U.S.A.

### Я. Ар-х

### ЧАСТИНА 1

Прышла восень, збліжаецца зіма. Не марніце часу. Вучэте сваіх дзяцей **беларускую мову і пісьменнасць** дома, калі ў Вас няма Беларускай Шкoлы, або Вам немагчыма пасылаць дзяцей.

З'яўляйтесь па патрэбныя кніжкі на піктады з адпрымкай адпрымкай. Высылаеца лімпантар і чытанка з прыгожымі апавяданнямі, вершамі, песнямі ды практыкаваннямі. У падрэхтоўцы:

Падручнік да гісторыі Беларусі. Выпісы з беларускай літаратуры. Беларуская граматика. Школьны дэкламатор.

Адрэс: В. Пануцэвіч, 2042 W. St. Paul Ave., Chicago 47, Ill. U.S.A.

## СТУДЕНЦКІ САКРАТ

Маладосьць заўсёды прыгадваеца нам у найкім ружовым съвятле. Асабліва студэнцкія гады. Навет у той краіне, дзе пануе тэрор і гвалт, цяжкая доля студэнта звязаніца съмехам. Праз маладосьць ідуць весільсць і жарты.

Быў час пасля НЭП-у. Савецкія студэнты тады ледзьве трымаліся на нагах. Ні дышмат, ні палітэканомія на лезлі ў галаву. Думалі адно пра ежу.

У студэнцкай сталоўцы звычайна давалі паўнілу рыбу-траску або гэтак звязы «вініграт» — мешаніну бульбы, бурака і капусты. Студэнты звалі рыбью бялагутай (бо ад яе і сам бялагутай вяшчі), а тоўстыя абрывілы «вініграт» — сіласам.

Было і яшчэ горш. Ни тae «бялагуті», ні таго «сіласа». А толькі каша-панчак. Ды яшчэ мала звараная. Крупы, як шрот. З'яўляхуцца рэдкі кісель замест масла. А з чаго кіслёк той зроблены хіба толькі адзін кухар ведаў. Казалі, зя яблачнага ўзвару. Можа і прайда, але на смак горын за рыцыну. Лыжкай адграбалі і елі нічымную кашу.

Хоць голадныя былі, а жартавалі: «Шорт у жывот, а кампот на талерцы».

Рось на такіх харочох жылі й вучыліся.

Трора сказаць, у нашым інтарніце ўсе студэнты былі вэгэтарыянамі. Ні елі мясеных прадуктаў. Але гэта не з'яўлялася нараджаніем. Кажы думаў пра катлетку. Толькі дзе-ж дастаць мяса? На чорных рэлінкі? З пустымі кішэнямі? Гэта — за-прауды праблема!

Але вось адночы ўсе разам склаліся грашыма дык купілі конскую каўбасу. Такога радаснага съвята мабыць і кізія на бачылі ў сваім жыцьці. Хлопцы не-

сылі каўбасу да стала і кричэлі:

— Конная Будзённага!

Некаторы, імітуючы коняй, моцна іржали. Нехта дасыціна кіпі:

— А можа ў сядзізне каўбасы падкова знайдзеца? Пашукайце.

Каўбасу ўрачыста дзялілі на восем роўных частак. Аднаго сібру ў нашым пакоі мы ні ўлічвалі. Ен сядзёў на сваім ложку і чытаў кніжку. Ягонае прозвішча было: Шкурат. Ен нешта падобнае. Але мы ўсё яго звалі Сакратам.

— Ен у нас філязоф, — казалі студэнты і часта съмляяліся з ягоных дзівачтваў. Вось гэты чалавек быў запрауднім вэгэтарыянцам. Ні з прычыны ня-стачаў ды галоднага часу, але менавіта з уласных перакананняў. Навет і рыбі бы ня еў. «Каждна істота хоча жыць, — казаў ён, — і яе трэба любіць, а не жэрці».

Усе съмляяліся, а гэты Сакрат на крываў-дзіўся, а толькі мармытаў: «Съмнонца... Неразумна... Неразумна...»

Ен быў прынцыпавым. Ня браў у рукі нічога, як ён казаў, «трупнага». Навет гідзіўся скурных речай. Хадзіў ён узімку ў валенках, а ўлетку ў парусінавых чарвіках на гумовых падэшвах. Падпярэзаўся парчным пляском. Парфэрль у яго быў цыратавы, а партманэт шаўковы. Хлопцы часта жартавалі над ім. У ягоны парфэрль цішком клалі хвост селіядца або скурку ад каўбасы. Чакалі — якое будзе рэзагаванье нашага філязофа. А ён сабе спакойна, грэбліва, крывае губы, вымаў з партфэлю дрэн. «Неразумна... неразумна...» — ціха казаў.

Сакрат! Скажы нам: зь якога мора да цябе рыба прыпільна? Як яна трапіла ў твае речы? Ха, ха, ха.

Съмех і кіпі не злавалі Сакрата. Ен маўчай або дакараў разважна: «Ваш съмех — туляя зброй, яна накіравана супраць вас».

Сабры ў ягоную філязофію яго ўдумаліся. А ўсё-ж было цікава яго паспушчыць. Ен быў знаючым мастацкай літаратуры. Любіў Льва Талстога. Чытаў у архівалах творы французскіх пастаў. У ягоны памяці было шмат цытатай з твораў вялікіх людзей. Але ён ніколі не

фатаграфія дадзенага пільменьніка.

Пачынаеца даведнік больш за два дзесяці

пільменьнікаў рэспубліканскіх і жыдоўскіх.

Рэспубліканскі пільменьнік — гэта або за-

прауды Рэспублікі, што з тых ці іншых

прычынай жывуць на Беларусі, ці зру-

сікаваныя Беларусы, што пішуць

парадкава.

У дзясятага ліку 223 пільменьніка

БССР знаходзіцца больш за два дзесяці

пільменьнікаў рэспубліканскіх і жыдоўскіх.

Рэспубліканскі пільменьнік — гэта або за-

прауды Рэспублікі, што з тых ці іншых

прычынай жывуць на Беларусі, ці зру-

сікаваныя Беларусы, што пішуць

парадкава.

У дзясятага ліку 223 пільменьніка

БССР знаходзіцца больш за два дзесяці

пільменьнікаў рэспубліканскіх і жыдоўскіх.

Рэспубліканскі пільменьнік — гэта або за-

прауды Рэспублікі, што з тых ці іншых

прычынай жывуць на Беларусі, ці зру-

сікаваныя Беларусы, што пішуць

парадкава.

У дзясятага ліку 223 пільменьніка

БССР знаходзіцца больш за два дзесяці

пільменьнікаў рэспубліканскіх і жыдоўскіх.

Рэспубліканскі пільменьнік — гэта або за-

прауды Рэспублікі, што з тых ці іншых

прычынай жывуць на Беларусі, ці зру-

сікаваныя Беларусы, што пішуць

парадкава.

У дзясятага ліку 223 пільменьніка

БССР знаходзіцца больш за два дзесяці

пільменьнікаў рэспубліканскіх і жыдоўскіх.

Рэспубліканскі пільменьнік — гэта або за-

прауды Рэспублікі, што з тых ці іншых

прычынай жывуць на Беларусі, ці зру-

сікаваныя Беларусы, што пішуць

парадкава.

У дзясятага ліку 223 пільменьніка

БССР знаходзіцца больш за два дзесяці